

disse Overveielser for sig, og jeg skal da først udtale mig om Aldersgrændsen i Almindelighed.

Det vil jo vistnok vides, at man til alle Læder og i alle Hæere har haft en bestemt Følelse af, at det var nødvendigt i Befalingsmandskorpset at bevare en vis haade legemlig og aandelig Friskhed, og det glædede mig at høre, at Rigtigheden deraf fandt Tilflutning hos den sidste ærede Læder. Man har for at opnaa denne Friskhed forsøgt at faa ind paa forskjellige Veie. Den fundeste og bedste, og den, som har været anvendt flere Steder, saavel andetsteds som ogsaa delvis hos os selv, er den, at man ved Organisationen sørger for, at Befalingsmændene indtræde i Hæren i en tidlig Alder, at der dernæst ved en forstandig Fordeling af Forholdet mellem de overordnede og de underordnede Kræfter i Befalingsmandskorpset gives Udsigt til et nogenlunde jævnt Avancement, at man dernæst afskediger dem, der i Tjenestens Udførelse vise sig at være udlige, og at man for øvrigt i lette Afgangen og bevare Ungdomsfriskheden i Hæren ogsaa overfører dygtige og veltjente Officerer som Belønning i andre Statsbestillinger, hvor de ere i Stand til at kunne anvendes med de Forudsætninger og Kundskaber, de allerede have; naar det praktisk har vist sig, at dette endda ikke slog til, har man forsøgt at gjennemføre de nødvendige Afskedigelser paa den Maade, at man ikke helt har fjernet de paagjældende Officerer, men har søgt midlertidig gennem Anvendelse af Bartpenge at knytte dem til Hæren som en Reserve, der kunde gjøre Nytte i Krigstid. Hele denne Fremgangsmaade er efter min Opfattelse den fundeste, bedste og den billigste for Statskassen til nogenlunde at bevare Friskhed i Officerskorpset. Det er bekjendt, at man i andre Lande har forsøgt andre Veie. Man har saaledes søgt at omgive navnlig Officerskorpset med en vis social Glæds, saaledes at der paa den Maade kunde skaffes Tillokkelse, der igjen kunde bevirke, at mange velstaaende og uafhængige Mænd gik ind i Hæren, tjente en vis Række Aar i den og derefter frivillig gik af. Det er bekjendt, at der endogfaa har været et Land, som paa den Maade har været i Stand til at kunne bevare i det Mindste i nogle Aar et ungdommeligt, friskt Officerskorps og skaffe sig Tilgang af Personer, ikke alene fra selve det egne Land, men ogsaa andet Steds fra. Denne Fremgangsmaade har imidlertid ikke passet for vore Forhold; den passer ikke dertil og har heller ikke været anvendt. Den førstnævnte Maade har derimod i sin Tid været anvendt, og der var Intet til Hinder for, at den vilde kunne have givet gode Resultater, dersom den var bleven anvendt i Overensstemmelse med sin oprindelige Tanke. Lidt efter lidt forandredes imidlertid Forholdene. De Institutioner, hvorfra Hærens Befalingsmænd skulde have Tilgang i ung Alder, bleve nedlagte.

Der var en lang Tid, hvor man slet ingen saadanne Institutioner havde, og senere hen ordnede man Tilgangen til Befalingsmændenes Klasse paa den Maade, at de først i en langt mere fremrykket Alder indgik i Hæren. Men dernæst skete det andet Uheld, at Krigsministrene ikke vare i Stand til at sætte igjennem hos Finansministrene, at de Entledigelser, der var Grund til som Følge af Mangel paa fornøden Dygtighed, bleve bevilgede, og ved denne Feil fra Finansministrenes Side bleve Krigsministrene nødsagede til at begaa en anden Feil, nemlig i Stedet for altid at anvende Andringelser i civile Bestillinger i Overensstemmelse med den oprindelige Tanke som Belønning for ældre og vel tjente Befalingsmænd, undertiden at benytte dem til Retraitestillinger for Mænd, som man af en eller anden Grund ansaa det for hensigtsmæssigt at lade udgaa af Hæren. Paa den Maade kom de postale og generalolddirektorale Genlyn til at faa en ganske overordentlig Indflydelse, og de civile Bestillinger forsvandt for Officererne, ligesom de desværre for nylig ogsaa ere forsvundne for Underofficerernes Vedkommende. Det var altsaa Misbruget af de paagjældende Bestemmelser, der bevirkede, at de faldt bort. Saaledes stod man i Lidsrummet 1866—67, da den nye Hærorrdning skulde træde i Kraft. Det var derfor naturligt, at man søgte at flikke Ungdomsfriskheden i Officerskorpset paa en anden Maade, og man slog da ind paa Aldersgrændsesystemet. Derved var man sig vel bevidst, at Forholdet vilde stille sig saaledes, at Virkningen deraf i de første Aar vilde være meget svag, at den dernæst vilde blive noget stærkere, og at der saa vilde komme en Tid, hvor den vilde komme til at virke maaffte forholdsvis altsor stærkt; men man haabede dog, at Forholdet nogenlunde vilde kunne regulere sig selv. De stærke Indvendinger, som efterhaanden kom frem mod Aldersgrændsesystemet efter dets Indførelse fra alle dem, der frygtede for at falde for Aldersgrændsen, og fra alle disses Rjære, Slægtninge og Venner, som ikke mindre frygtede for Systemets Virkninger, søgte at stemple Aldersgrændsen som en blind Institution, som absolut burde bortskaffes. Og denne Omstændighed var medvirkende til, at man, da man udarbejdede det nye i 1873 forelagte Hærelovforslag, trædede det hensigtsmæssigt at forsøge Aldersgrændsesystemet erstattet ved et andet Forslag, nemlig Forslaget om, at der hvert Aar skulde være et bestemt fastsat Antal Jorfremmelser til hver enkelt Officersgrad, og som Følge deraf ogsaa en lignende Afgang. Virkningen af disse to Forslag har jeg søgt at komme til en Sammenligning mellem, idet jeg har efterset, hvorledes det i de sidste 6 Aar er gaaet efter de nuværende Bestemmelser, saaledes som de ere blevene anvendte, og hvorledes det vilde være gaaet, dersom de Bestemmelser, som vare foreslaaede i 1873, vare blevene gennemførte. Det viser sig